

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (E.Ciubotaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu.Cimpoi, I.Secieru, A.Danilov)

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Climatec”, reprezentată de avocatul Vitalie Mamaliga,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „Papaprint” împotriva Societății cu răspundere limitată „Climatec” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și acțiunea reconvențională depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Climatec” împotriva Societății cu răspundere limitată „Papaprint” cu privire la restituirea sumei cu titlu de prejudiciu și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Climatec”, reprezentată de avocatul Vitalie Mamaliga și menținută hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central și împotriva deciziei suplimentare din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău

c o n s t a t ă :

La data de 29 noiembrie 2017, SRL „Papaprint” s-a adresat cu cerere de chemare de chemare în judecată împotriva SRL „Climatec” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a penalității contractuale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 08 februarie 2016 a fost încheiat un contract între SRL „Papaprint” și SRL „Climatec” de prestări servicii. Conform contractului încheiat fiecare serviciu solicitat de către pârâtă a fost executat în termenii indicați și fără careva încălcări.

A mai menționat că, conform clauzelor contractuale, plata pentru serviciile acordate pârâtei trebuiau efectuate în avans, dar nu mai târziu de data executării

lucrărilor.

Reclamanta a relevat că, la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, cu toate că au fost expediate în adresa pârâtei mai multe solicitări, plata pentru serviciile acordate încă nu a fost efectuată integral, iar datoria pârâtei față de SRL „Papaprint” constituie suma de 35 355 de lei.

În acest sens, a evidențiat că, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 21 iulie 2017 SRL „Papaprint” a expediat o somație în adresa SRL „Climatec”, prin care i s-a solicitat ca în decursul a 5 zile de la data recepționării acesteia, să-și onoreze obligația de achitare a datoriei de bază și a dobânzii de întârziere prin efectuarea unui transfer pe contul SRL „Papaprint”.

Totodată, pârâta a fost atenționată asupra faptului că, în cazul în care nu își va onora obligația și nu va transfera la contul SRL „Papaprint” datoria de bază, dobânda de întârziere și penalitatea contractuală, aceasta se va adresa în instanța de judecată competentă cu o cerere de chemare în judecată privind valorificarea pe cale judiciară a revendicărilor sale, ceea ce va atrage pentru aceasta suportarea cheltuielilor suplimentare în vederea compensării cheltuielilor de judecată.

A menționat că, în urma expedierii somației nu a parvenit niciun răspuns de la pârâtă și nici nu a fost executată obligația de a stinge datoria contractuală.

A solicitat reclamanta admiterea acțiunii, încasarea din contul Societății cu răspundere limitată „Climatec” în beneficiul SRL „Papaprint” datoria în sumă de 35 355 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 16 391 de lei, a penalității contractuale în mărime de 31 819 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, la data de 04 iulie 2018 reprezentanta SRL „Papaprint”, avocata Cristina Ermurachi a înaintat o cerere prin care a solicitat majorarea pretențiilor, și anume încasarea din contul SRL „Climatec” în beneficiul SRL „Papaprint” a dobânzii de întârziere în mărime de 25 842,46 de lei, motivând că nu și-a executat obligația de plată, datoria de bază nefiind stinsă nici până la depunerea prezentei cereri.

Pe parcursul examinării pricinii, la 20 iulie 2018, SRL „Climatec” a depus o cerere reconvențională prin care a solicitat obligarea SRL „Papaprint” să restituie suma în mărime de 65 834 de lei către SRL „Climatec” cu titlu de prejudiciu precum și compensarea cheltuielilor de judecată formate din plata taxei de stat în sumă de 1975,02 lei.

În motivarea acțiunii reconvenționale, SRL „Climatec” a indicat că la data de 08 februarie 2016 a fost semnat contractul de prestări servicii nr. 0802/16-1, conform căruia executorul lucrărilor, SRL „Papaprint” și-a luat angajamentul față de SRL „Climatec” de a îndeplini anumite servicii.

A susținut că, conform cererii de comandă nr. 1, anexă la contractul de prestări servicii nr. 0802/16-1 din 08 februarie 2016, una din lucrările care urma să le presteze SRL „Papaprint” era elaborarea paginii electronice pentru SRL „Climatec”. Pagina electronică avea scopul de a face o prezentare publicului larg a companiei, de a face cunoscute consumatorilor genurile de activitate, marfa propusă spre vânzare, serviciile prestate, posibilitatea de a face comandă on-line a mărfurilor dorite.

A mai relevat că, potrivit cererii de comandă nr. 1, anexă la contractul de prestări servicii nr. 0802/16-1 din 08 februarie 2016, costul elaborării paginii electronice constituia 2 500 (euro). Executorul lucrărilor SRL „Papaprint” a prezentat pagina electronică SRL „Climatec”, fapt confirmat prin factura fiscală seria JU 0763426 din 15 iulie 2016 și actul de prestări servicii nr. 1507/01 din 15 iulie 2016. Costul acestor lucrări constituia suma de 65 834 lei.

Suplimentar a mai indicat că SRL „Climatec” a constatat că pagina oficială elaborată de către SRL „Papaprint” avea deficiențe tehnice de genul că anumite compartimente nu funcționau, sau nu interacționau între ele, ceea ce făcea imposibilă utilizarea pe deplin a produsului.

În cele din urmă, SRL „Climatec”, în calitate de beneficiar a depistat deficiențele tehnice doar după verificarea produsului de către specialistul din domeniul tehnologiilor informaționale, fiind angajat ulterior în cadrul SRL „Climatec”.

A susținut că, anterior depistării problemelor tehnice a paginii electronice, nu deținea personal specializat pentru a verifica dacă serviciile executate de către SRL „Papaprint” aveau sau nu deficiențe tehnice.

A relatat că, până la momentul actual, pagina oficială nu este utilizabilă din considerentul că nu poate fi folosită după solicitarea și cerințele beneficiarului SRL „Climatec”.

A remarcat reclamanta în acțiunea reconvențională că, de fiecare dată când era contactată de către SRL „Papaprint” referitor la necesitatea achitării datoriei restante, solicita de la executorul lucrărilor înlăturarea neajunsurilor și problemelor tehnice ale paginii electronice, însă în urma acestora, nu a parvenit niciun răspuns.

De asemenea, în susținerea acestui fapt, SRL „Climatec” a indicat că la 28 iunie 2018 în adresa SRL „Papaprint” a fost expediată somația prin care a solicitat înlăturarea în termen de 10 zile a neajunsurilor conform solicitării.

A invocat că SRL „Papaprint” a recepționat somația la 02 iulie 2018, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS 2060021738 AS. În urma expirării termenului de 10 zile, nu a parvenit niciun răspuns din partea SRL „Papaprint”.

A considerat că, executorul lucrărilor nu și-a onorat obligațiunea pe deplin, conform contractului de prestări servicii nr. 0802/16-1 din 08 februarie 2016.

În drept SRL „Climatec” și-a întemeiat pretențiile pe prevederile art. 10, 67, 514, 572, 602, 946, 948, 958 din Codul Civil al Republicii Moldova, solicitând în acest sens, admiterea integrală a cererii reconvenționale în sensul formulat.

Prin hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătorei Orhei (sediul central) a fost admisă parțial acțiunea inițială înaintată de SRL „Papaprint”. A fost încasat din contul SRL „Climatec” în beneficiul SRL „Papaprint”, datoria derivată din contractul de prestări servicii din 08 februarie 2016 în mărime de 35 355 de lei, suma de 11 226 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 15 000 de lei cu titlu de penalitate, în total suma de 61 581 de lei și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat proporțional părții admise din acțiune în sumă de 1 847, 43 de lei precum și suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretenția cu privire la încasarea sumelor excedente a fost respinsă ca neîntemeiată.

Acțiunea reconvențională intentată la cererea SRL „Climatec” împotriva SRL „Papaprint” cu privire la restituirea sumei de 65 834 de lei cu titlu de prejudiciu și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Climatec”, reprezentată de avocatul Vitalie Mamaliga și a fost menținută hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central.

Prin decizia suplimentară din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea depusă de către avocatul Cristina Ermurachi în interesele SRL „Papaprint” cu privire la emiterea unei decizii suplimentare. S-a încasat de la SRL „Climatec” în beneficiul SRL „Papaprint”, suma de 1 861,71 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 27.07.2018-27.11.2018. S-a respins pretențiile SRL „Papaprint” cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

La 17 ianuarie 2019, Societatea cu răspundere limitată „Climatec”, reprezentată de avocatul Vitalie Mamaliga în termenul prevăzut de lege a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a deciziei suplimentare a instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Mai mult ca atât, s-a indicat în recurs că SRL „Climatec” nu a fost informată despre ședința de judecată, iar instanța de apel a examinat cererea de apel în lipsa reprezentantului Societății cu răspundere limitată „Climatec”.

Cererea de amânare depusă de SRL „Climatec” a fost respinsă, astfel, recurentul consideră că i-a fost încălcat flagrant dreptul părții la un proces echitabil, neoferind posibilitatea de a face cunoștință cu referința și argumentele părții adverse.

În drept și-a întemeiat recursul pe prevederile art.6 CEDO, art.26 din Constituție, art.26, 27, 117, 118 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 20 martie 2019 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și deciziei suplimentare și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în

care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Papaprint” a solicitat încasarea datoriei din contul SRL „Climatec” a sumei de 35 355 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 16 391 de lei, a penalității contractuale în mărime de 31 819 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior, la data de 04 iulie 2018 reprezentanta SRL „Papaprint”, avocata Cristina Ermurachi a înaintat o cerere prin care a solicitat majorarea pretențiilor, și anume încasarea din contul SRL „Climatec” în beneficiul SRL „Papaprint” a dobânzii de întârziere în mărime de 25 842,46 de lei.

La 20 iulie 2018, SRL „Climatec” a depus o cerere reconvențională prin care a solicitat obligarea SRL „Papaprint” să restituie suma în mărime de 65 834 de lei cu titlu de prejudiciu precum și compensarea cheltuielilor de judecată formate din plata taxei de stat în sumă de 1975,02 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii inițiale și netemeiniciei acțiunii reconvenționale.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Climatec”, reprezentată de avocatul Vitalie Mamaliga, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Din actele cauzei și, anume, din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 27 noiembrie 2018 rezultă că, apelul a fost judecat într-o singură ședință și în lipsa reprezentantului SRL „Climatec”, care avea calitate de apelantă în proces (f.d.66).

De asemenea, din materialele cauzei rezultă că, la data de 26 noiembrie 2018, din partea reprezentantului SRL „Climatec”, avocatul Vitalie Mamaliga a parvenit o cerere, prin care ultimul a solicitat amânarea ședinței de judecată a instanței de apel din 27 noiembrie 2018, ora.11.00 pentru o altă dată, susținând că, este în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată, din motive de sănătate. (f. d. 150).

Cu toate acestea, instanța de apel a respins cererea de amânare și a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa reprezentantului apelantei SRL „Climatec”, judecând apelul în fond.

În conformitate cu art. 191 alin. (1) lit. a) CPC, poate fi stabilit un alt termen pentru ședința de judecată, la cererea părților, din motive temeinice, cum ar fi: imposibilitatea părții de a se prezenta în ședința de judecată la data fixată din motive ce nu depind de voința sa.

În conformitate cu art. 206 alin. (5) CPC, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea pricinii din cauza neprezentării motivate a reprezentantului acestuia.

Prin prisma normelor de drept enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel, judecând cauza, în lipsa reprezentantului reprezentantului SRL „Climatec”, avocatul Vitalie Mamaliga, care a fost în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) CPC.

Sub acest aspect, în speță se constată că, prin examinarea apelului în lipsa reprezentantului SRL „Climatec”, avocatul Vitalie Mamaliga, care a solicitat o singură dată amânarea examinării apelului, a fost încălcat în mod direct dreptul acesteia la un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor garantat de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, unul din principiile procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului.

Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 13 noiembrie 2008 în cazul Russu contra Moldovei, prin care a fost recunoscută încălcarea art. 6 § 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și deciziei suplimentare și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel prima instanță urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Climatec”, reprezentată de avocatul Vitalie Mamaliga.

Se casează integral decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și decizia suplimentară din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „Papaprint” împotriva Societății cu răspundere limitată „Climatec” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și acțiunea reconvențională depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Climatec” împotriva Societății cu răspundere limitată „Papaprint” cu privire la restituirea sumei cu titlu de prejudiciu și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

Iurie Bejenaru